

NESSJ: Novi etimološki slovar slovenskega jezika

O slovarju

Spletni slovar *Novi etimološki slovar slovenskega jezika* je zasnovan kot rastoči slovar, v katerega se bodo predvidoma v letnih intervalih v obstoječo bazo dodajala nova gesla.

Prvi sklop spletne objave gesel predstavlja le leksikografsko (tj. formalno) za drugačen medij pretvorjena gesla, ki so bila objavljena v knjižni publikaciji Metke Furlan *Novi etimološki slovar slovenskega jezika: Poskusni zvezek* (Ljubljana 2013: Založba ZRC, ZRC SAZU).

Novi etimološki slovar slovenskega jezika (= *NESSJ*) je krovni naslov za temeljne etimološke raziskave slovenskega jezika, ki so se v Etimološko-onomastični sekciji Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU začele izvajati, da v slovenskem znanstvenem prostoru na področju temeljnih in sistematičnih etimoloških raziskav ne bi nastala praznina, ko je bil dokončan prvi znanstveno zasnovan *Etimološki slovar slovenskega jezika I–IV* (Ljubljana 1976–2007: Mladinska knjiga, Založba ZRC) Franceta Bezljaja (ob njem sta bila avtorja gesel tudi Marko Snoj in Metka Furlan). Trenutno se v okviru takšnih raziskav sistemsko obravnava slovenska zoonimska leksika, ki bo vključena v rastoči slovar, ko bo obravnava tega tematskega sklopa v celoti, tudi v leksikografskem oziru dokončana. Do takrat bodo v bazo spletnega slovarja dodajana gesla z iztočnicami nezoonimske narave.

V znanstvenih etimoloških slovarjih sta zgodovina in etimologija besede predstavljeni jezikovno in jezikoslovno čim bolj podrobno od njene sodobne izpričanosti do časa njenega nastanka v bližnji ali daljni preteklosti, navedene in ovrednotene so dosedanje razlage iz strokovne literature, pri izboru etimološko obravnavanega besedja pa ni omejitev. V tak slovar so zato poleg knjižnih besed vključene tudi neknjižne iz pogovornega jezika, žargona, slenga ali pa le v narečjih in starih zgodovinskih virih izpričane besede. Kot geselska iztočnica lahko nastopa tudi lastnoimenska beseda, če njen občnoimenski ustreznik ni več izpričan. V skladu s tem se v prvem sklopu gesel spletnega slovarja najdejo geselske iztočnice, kot sta knjižni *bič* in *deblo*, neknjižni *ledik* in *rajsnedelj*, narečni *gosturnica* in *gove*, le v starejših slovarjih izpričani *zatilje* in *babion* ter zemljepisni lastni imeni, kot sta *Čeplez* in *Grulja*.

Več o etimologiji, razvoju slovenske etimološke misli in zasnovi *Novega etimološkega slovarja slovenskega jezika* lahko bralec najde v zavihkih *O etimologiji* in *Zasnova slovarja*.

Metka Furlan

Ljubljana, oktobra 2017